

Beibd 7
8

SALINARVM
VIELICIENSIVM
IVCVNDA AC VERA
DESCRIPTIO,

Carmine elegiaco.

A V T H O R E
ADAMO Schrōthero Silesio :

A D L E C T O R E M
C A N D I D U M .

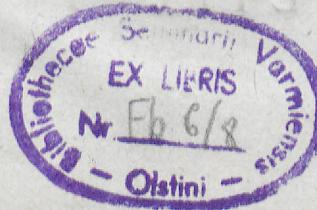
Si reputes annos lector sincere Poetæ,
Hoc carmen uultu candidiore leges.
Vtq; petit falsos doctorum turba libellos
Nascitur è falsis montibus iste liber.

CRACOVIAE,
Lazarus Andreæ excudebat.
M D L I I I.

Aquila Serenissimi Sigismundi Augusti
Dei gratia Regis Sarmatiæ.

Vt fortæ aquilæ Ioui ministrant,
Sic Augste tuam sequuntur aulam.

I N V I C T O A C G L O R I
O S O S I G I S M V N D O A V G V S T O,
Regi Polo.Lituaniæ,Russiæ,Prussiæ,Mazouia,&c
Domino ac hæredi. Regi ac Dñō suo
clementiss.

A D A M V S S C H R O T H E R V S
S I L E S I V S.

Consueuerunt plerunq; Poëtæ non uulgares,
Sigismunde Auguste, Rex Sereniss. totius poten-
tis Sarmatiæ summum decus & columen, uel He-
roas inclytos, quorum patrocinio & fauore fruun-
tur, uel mirandam dispositionem, situm & delicias
locorum, in quibus uersantur, suis lucubrationibus
notiora reddere externis, & posteritati commenda-
re. Horum ego (quamuis iuuenis sum, plurimisq;
indies molestiis ferè obrutus deprimor) morem ac
consuetudinem ita tamen sequi studeo, ne quisq;
meæ ætatis, mihi petitum palmæ præripiat hono-
rem. Quapropter Rex Sereniss. cum in hoc inclyto
Sarmatiæ regno, Musis deditus diu uiuam, dua-
bus iam præcipue rationibus adductus, studiorum
meorum specimen, ingeniiq; mei foeturam edere
uolui. Primum uero, ut quædam huius Regni or-
namenta, quæ non paruam sua utilitate laudem me-
rentur, exteris per mea scripta magis nota else pos-
sint. Deinde ut & multorum clarorum Virorum

A ij de

de me concæptæ expectationi satisfaciā, Salifo-
dinas igitur Vilicenses, miranda naturæ fæcundita-
te fertiles, quæ uigili prudentia, consilio, ac studio
Clarissimi Viri Hieronymi Buzinsky, fœliciter
coluntur, reguntur, semperq; in maius euehuntur,
describendas musis meis proposui. Has igitur subi-
to notatas calamo Rex Sereniss, Maiestati tuæ de-
dico, regioq; tuo subiicio patrocinio: ut multi
Maiestatis tuæ authoritate adducti, hanc descri-
ptionem legant libentius, fidemq; adhibeant.

Sed quanquam longè preciosiori munere dignus
es, tamen Regia tua Maiestas hoc exiguum scri-
ptum, læto suscipere uultu, ne dedignetur, ma-
gisq; donantis animum quam donum ipsum
aspicere uelit. Siq; hoc iuuenile scriptum à tua R.
Maiestate non auersabitur, breui quæ maiorem gra-
tiam & lucem Maiestati tuæ, & potentissimo Sar-
matiæ regno adferent, scripta sequentur. His me
in gratiam tuæ Reg. Maiestatis humiliter com-
mendo, animumq; meum ad omnia paratissimum,

qui optat ut optato componas omine,
quidquid effectum fato dexter-

riore cupis.

Datum Craco. Idibus Maii.

Anno M D L III.

SALINARVM
VIELICIENSIVM DESCRIPTIO
AVTHORE ADAMO SCHRO^o,
THERO SILESIOP

T Empora paulatim nocturna minora diurnis
Fœcerat auricomis Sol radiatus equis,
Igniferiç frequens tendebat ad aurea Tauri
Cornua, posthabito iam gregis ille duce.
Gratius & liquido rediebat sydere tempus,
Spirabat pulso mitis & aura gelu.
Quando nouenarum tibi delphice Phœbe sororum
Talia ductori uerba precesç dedi.
Quod faustum fœlixç meis sit & utile cæptis,
Phœbe parens cytharæ dulcè sonantis ades:
Sæpius utç soles tenero succurrere Vati,
Mite meum firmet, te duce, numen opus.
Doctarumç choro facilis permitte Dearum,
Possit ut ominibus dexter adesse suis.
Vtç mihi semper promptas in Carmine uires
Præbuit, aonio cuncta docente stylo,
Sic ferat auxilium nostris iam Versibus æquum,
Dicitet & egregium uoce sonante melos.
Quid iuuat hic humiles inter, sterilesç myricas
Serpere: sublatum iam petat alstra caput:

A ij Qui

Qui loca Parnassi superauerit ardua montis,
Et poterit Vates inter habere locum:
Effugiet tenebras & luce fruetur in æuum,
Contemnetq; tuas mors truculenta minas.
Hæc est nobilitas quæ tendit ad ignea coeli
Astra, nec est ullis interitura malis.
Hancq; petam, finem si sors neget ulla petitum,
Sit certis aliquid me uoluisse modis.
Ardua sæpe breues audent, quos ipsa creauit
Eximiis rerum dotibus alma parens.
Non datur interdum placidam contingere metam,
Interdum uotis uidimus esse pares.
Laudo uoluntatem, nec acumen nobile mentis
Improbo, cordatos sors iuuat æqua uiros.
Sed locus est ueteres illum dixere Viliscum,
Milia qui Grachi distat ab urbe duo.
Huc recto ducam faciles ego tramite Musas,
Hospitio poterunt conueniente frui.
Diuina cultas lustrabimus arte Salinas,
Vnde uenit duplicitis copia magna Salis.
Quarum præfectos, cultores atq; magistros
Nil minus & magni grande laboris onus
Aggregiar, certo dictantibus ordine Musis,
Notius & cuiuis per mea scripta uolo.
Auspiciis igitur pulcherrime Phœbe secundis
Hoc mecum Diuas ire iubebis iter.
Quid precor impedit: quid spōte uolētibus obstet?
Te duce nulla suum ferre grauatur onus.

Non

viliscum

Sal. du-
plex.

Non teneras minimum lædent torpentina plantas
Frigora, nec damno Sirius ater erit.
Diffugere niues, campis & amoena solutis
Gramina iam redeunt & uiret omnis ager.
Vernus & Hesperio Zephyrus procedit ab orbe,
Pictaque puniceis floribus arua rubent.
Ecce mouent choreas ad concava littora Nymphæ,
Mollibus ornatæ tempora pura rosis.
Semideæ rident Dryades, uiridesque Napææ,
Dulce sonat gratis & philomela modis.
Hancque iubent Satyri, montanaque numina Panes,
Propositam nobis continuare uiam.
Iamque satis Grachi regalia uidimus Vrbis
Moenia, magnifici deliciasque loci.
Cuius ego reputem si splendida quæque decusque
Cultores uaria quæ ratione iuuant.
Vix possem paucis procul esse diebus ab urbe,
Quis tanta nolit commoditate frui?
Sed cum Sarmatici iam nobilis ordo Senatus,
Et sua quisque Ducum regna, domusque petat.
Nos quoque Cracoviæ breue tempus linquere muros
Posse puto, pretium fama perennis erit:
Nam licet exiguum paruumque subibo laborem,
Effugiet summos attamen ille rogos.
Nobiscumque potes comitantibus ire Deabus
Si placet, hos Phœbo fudimus ore sonos.
Annuit, en adsunt ad uota petita Sorores,
E quibus Euterpe talibus orsa loqui,

Finis conuenientius.

Cultor

Cultor Apollinei generis Schrōtere, quod optas
Simus ut ad placidum turba parata tuum.
En sumus & faciles tua iussa capessimus omnes,
Faustiter & cœptum perficietur opus.
Namque diu uolui, uoluit chorus idque Dearum,
Quas ueneror summa dexteritate Soror.
Egregiis celebres ut uersibus esse Salinæ
Possent & longa posteritate legi.
Namque Sigismundi florent hoc tempore Regis,
Hunc & inaudita fertilitate beant.
*Trecentis
annis fu-
isse salinæ*
Trecentos quamuis stabiles præclara per annos
Sint solitæ domino ferre tributa suo,
Hæ tamen idcirco nil decreuere, sed altas
Dant uelut è cornu diuite semper opes.
Describunt alii Cyri monumenta Poetæ,
Quidquid & egregii labilis orbis habet.
Ille iocos fingit molles, hic nubibus æquat
Regia Mygdonii laudibus æra Mydæ.
Ære quidem fateor uenduntur & ære parantur
Omnia, quæ mira conditione iuuant.
Improbo nec Tyrio saturatas murice uestes,
Nec gemmas rubri quas tulit unda maris.
Omnia quæ docto describunt carmine Vates,
Dum petit ingenio quilibet alta suo.
Quale sed ipse tibi nomenque decusque parabis,
Commoda si referes ordine certa Salis.
Quisque Salinarum sit prudens ordo, statusque
Quisque labor salsas semper adauget opes.

Nunque

Encomium
Salis.

Namq; uides toto sale nil præstantius orbe,

Aptius & uestris usibus else nihil.

Cinnama dant quamuis stomacho satis apta Sabæi,

Et piper & rubri, plurima fila, croci.

Attamen haud ullum placabit aroma palatum,

Officium nisi sal præstet ubiq; suum.

Piscibus haud unquam, uel carne fruere ferina,

Nec reliquæ poterunt membra fouere dapes,

Quidquid & effundit rerum natura creatrix,

Si sal defuerit displicet omne gulæ.

Inde uetus uulgi uerbum sonat, utere pane

Cum sale, purpureis ut uideare genis.

Nec modo quod uictu uiires mortalibus adfert

Commendata salis copia diues erit.

Pollice sed medicis phisicisq; probatur utroq;

Morborum uarium quod leuat illud onus.

Si quis & omnimodos medicamine tollere morbos

Tentet, Appollineæ cultor & artis erit.

Si sapit adiungat cunctis sal nobile curis,

Præsentem miseris ferre uidebit opem.

Nouit & upilio, tardi nouère bubulci,

Dulcia qui patriis iugera bobus arant,

Quando salem pecori lambendum quilibet offert,

Quid iuuet herbiuagos utilitate greges.

Nec modo plena domum facit ubera ferre capellas,

Carpere quas auido mouerat ore cibum.

Quinetiam reddit pingues, nutritq; souetq;

Et pecus ad Veneris prouocat omne iocos.

B

Adde

Usus salis
in cibis.

Proverbium
panem cum
sale.

In mediis
cibus.

In souen-
dis gregi-
bus.

*Sal causa
inuerti uel-
leris au-
rei.*

Adde quod & mirum tibi parte uidebitur omni,
Quantumuis paucis notius esse uelim,
Cum tamen eximio te sim dignata fauore,
Mens mea secretum deteget omne tibi.
Asper ut Aesonides socijs comitatus Achiuus
Aurea phryxeæ terga petebat ouis.
Venit & ad sœuos spatiofa per aquora Colchos,
Ætis subiçt cultaçz tecta Ducis.
Cumq; salutasset curuato poplite Regem,
Audaci tales protulit ore sonos.
Qui premis arbitrio Scythic Rex optime gentem,
Quidquid & alta uagi phasidos unda rigat.
Aurea cum socijs peregrinus uellera posco,
Quæ mihi suscepæ causa fuere uia.
Tu mihi per nemus hoc, piceis quod frondibus atru
Luce caret, dubio significabis iter:
Vt quam diuerso sequimur discrimine rerum
Incidat in nostras præda petita manus.
Rex ait, æolium uia lubrica dicit ad aurum,
Res tua Sisyphij plena laboris erit.
Æripedes tauros, ignem qui naribus efflant,
Cogeris insolito supposuisse iugo.
Terrigenasç uiros, uigilemç domare draconem
Est opus, hosç neci qualibet arte dabis.
Talibus auditis commotus Iason abibat,
Et dubia certam mente petebat opem.
Acta sed Æmonium furibundo colchis amore
Tutum secretis artibus esse facit.

Ne

Ne sit & armatis & toruo præda draconis,
Ducat & ut Martis sub iuga panda boves,
Edocet, & species inclusas pixide quasdam
Colchis amatori præbet amica suo.
In quibus obtinuit primas sal nobile partes,
Æeam primo mouit & illud ouem.
Et uacuus patrias rediſſet Iason ad oras,
Sal nisi præsentem ritè tulisset opem.
Præterea locus est memorialibus abditus umbris,
Circum dulcisonis undiq; septus aquis.
Hic ubi littoreas uagus Istula uoluit arenas,
Immortale putas numen inesse loco.
Cuius ad arcanos cum nuper sola recessus
Aoniæ facerem dexteritatis opus.
Quod Rex Sarmatiæ leget inclytus atq; probabit
Et sua quod Iuno, lætus hymeniq; leget.
Ecce Medusæam quatiens grauis ægida Pallas
Armorum strepitu terrisonante, uenit.
Vtq; solum tetigit uolucres delapsa per auras,
Me subito uisa gaudet ouatq; Dea.
Aduolat & uerbis me sic affatur amicis,
Pieris æternum sit tibi diua decus.
Vtq; sit ambabus non ultima gratia nobis,
Tu comes exigui Musa laboris eris.
Fumida tecta Dei, quem lemnia terra ueretur,
Auspicio tecum prosperiore petam.
Vt mihi terribilem clypeum, galeamq; minacem,
Armaq; diuinæ præparet artis opus.

Bij Armipo;

Armi potente manu quæ uinci nescia reddam,
Bellorum uictrix militiaeç parens.
Sæpius ut uarias me Carolus auspice gentes,
Vicit & infesto uictor ab hoste redit.
Duxit & augustos augusta laude triumphos,
Et meritis statuit læta trôphæa suis.
Sic premet ille suos signis uictricibus hostes,
Hæc mea qui digna gesserit arma manu.
Gesta sed illius tu clara uolumine reddes,
Ilías æternum quod superabit opus.
Turba Poetarum ne desit & inlyta, præstes,
Carmine qui meritum nomen ad astra locent.

verglia-
num.
Vt nati natorum & qui nascentur ab illis
 Armorum,fatum molle precentur,hero.
Namç Sigismundo donabimus illa potenti,
 Quem gens Sarmatiæ clara,potensç colit.
Vt superûm dignus merito,ditumç fauore,
 Hæc gerat in rigidos uictor ouansç Getas.
In iiciatç feris adamantina uincula Moscis,
 Ipsorum duro colla prematç iugo.
Recta mones,inquam,sequor en Tritonia Pallas,
 Efficiam partes prompta, uolensç meas.
Hunc quia Piérides Regem ueneramur & illum
 Gratia cum gemina dia sorore fouet.
Hunc ego nutriui sacris Heliconis in umbris,
 Phocidis & succos me sibi dante babit.
Inde quibus Clarias est gloria parta per artes,
 Diligit & summo collocat ille loco.

Regis pru-
dentia &
humani-
tat.

Imus

Imus & ut propior secretis **Ātna** caueris
Cernitur, apparent Mulciberisq; fores.
Ecce Deus uiridi placidam sub fronde quietem
Fessus ab assiduo membra labore, capit.
Protinus & surgit, fortassis numine nostro
Motus, coelestes sensit adesse Deas.
Mouit at ut proprius prudens uestigia Pallas,
Āthnæi uultus & stetit ante fabri.
Incipit & causam cur uenerit explicat omnem,
Regia Sarmatico poscit & arma Duci.
Dum loquitur, uenient uastum Cyclopes ad antrū
Brontes & Steropes, Lennius, Acmonides,
Ingentesq; salis massas & frusta trahebant,
Copia mirabar quid uelit illa salis,
Et quamuis per me potuisse scire, salinas
Attamen his subito rebar inesse locis.
Lennius utq; uidet dubiam me, protinus inquit
Illud ab armenio sal procul orbe uenit.
Cum superum uariis exaspero tela figuris,
Firmaq; magnanimis regibus arma paro.
Sal mihi præcipuum curatq; facitq; laborem,
Nam miris soluit, purgat, & æra modis.
Nec tam grata forent, uigili licet igne parantur,
Auxilio certi deficiente salis.
Quod mihi præterea de gemmis rettulit indicis,
Sal summo superi constituere loco:
Idq; scies, tacita quamuis iam mente uoluto,
Cum tua te per me tempora scire uolent.

B ij Propterea

Officina
Vulcani.

salis usus
in purgatione
dis et sol
uendis me
tallis.

Propterea cum sint tot tantaç commoda rebus
Omnibus, auxilio proueniantç salis.
Iam mihi iam Musis tecum libet ire Viliscum,
Nostra profecturis castra mouebis equis.
Et qua Sarmaticas potero ratione Salinas
Ad formosa poli sydera ferre, feram.
Dixit & impleuit lætis mea pectora flammis
Lætitiaeç dedi plurima signa nouæ.
Lætus & iniectis ferratis ora lupatis,
Torqueo cornipedis tergore uectus equi.
Mœnia sed postquam ueteris regalia Grachi
Liquimus & Clarij culta theatra louis.
Vtç tuas ueniens subeo Casimiria portas,
Transgressus ripas Istula uaste tuas.
*Mons di-
ui Benedi-
cti.*
Ecce mihi sese mons latus & arduus offert,
Qui mihi cum Musis prætereundus erat.
Qui, quod sacratam Benedicti continet ædem,
A cultore suo nomen adeptus habet.
Collis in hoc uiridi surgens ferit æthera uultu,
Miror an humana ducat ab arte situm.
Culmine pyramidi similis, radice rotundus,
Deprimit illius firma columna caput.
Qui uelut excubias omnes agat altus in horas,
Cracouiæ patulos undiq; spectat agros.
Vnde suumç trahat structura hæc nobilis ortum,
A populo nosci prætereunte nequit.
Diua sed Euterpe dubio sic fatur Adamo,
Disce quid ista sibi pyramis alta uelit,
Omine

*sepulchrū
Grachi.*

Omine Cracouiam dextro qui condidit urbem,

Grachus, consilijs, ære, manuq; potens.

Vt diuersarum numerosa pericula rerum

Vicerat, aut armis aut grauitate togæ:

Vtq; senex uitæ iam mitia fata trahebat,

Extremi metuens funera mœsta thori.

Condere pyramidem uiridi de cespite iussit,

Huc ubi templa pius iam Benedictus habet.

Adq; suos natos, meus hæc cum membra relinquet

Spiritus, & cœli sede fruetur, ait.

Hoc date gramineo corpus mortale sepulchro,

Me date telluri, me quia terra dedit.

Contineant alios præstantia marmora Reges,

Sculptaq; Phidiaco splendida laxa stylo.

Hic igitur, uiuens ut iuaserat, ille quiescit

Sarcophagum, uiuus quem sibi fœcit, habet.

Nonne potest fœlix dici, ter & ille beatus?

Cuius in optatam membra locantur humum.

Hæc mihi dum uerbis & plura recenset amicis,

Phœbus ad oceanus labitur actus aquas.

Ne premat & subitis me nox inopina tenebris,

Vlterius celarem calcar adurget equum.

Vtq; salis plenum cursu properante Viliscum

Cultaq; magnifici uidimus arua soli.

Vidimus & circum cliuosos undiq; colles,

Et loca spiciferæ non satis apta Deæ.

Qua sed in hesperias sol mergitur aureus undas,

Vrbis habent æquum grata uireta situm.

Græbus
urbis cōdī
tor.

Situs vie
ilscæ.

Arx

*Arx iacet egregiis illic circumdata muris,
Optima magnanimis, conueniensq; viris.
Sarmatico Suppam dicunt sermone, quod olim
Hoc sit ab exigua nomen adepta casa.
Hinc & Supparium nostri dixerat coloni,
Primus honoratam quod colit ille domum.*

*Templum
Vilicense.
Supparius*

*Hanc ubi præteri, uenerandaq; templa Deorum,
Opposito Suppis ædificata loco.*

*Vtq; paludosæ superauai dura plateæ,
Sic quod ab assiduis usibus else solets.
Ecce meus, dudum qui me præcesserat illuc,
Tencha prior mentis pars & amata mea.
Vidit ut ingressum fora me resonantia questu,
Inquit, Pieri fontis Adame decus
Te per Apollineas, quas diligis ipse sorores,
Perq; solum, nati quo sumus ambo, precor,
Huc ades, hoc subeas me faustiter auspice tectum,
Hospitio poteris non meliore frui.*

*Albertus
Kocyelá
Belonarius*

*Ille tributa licet uectigal & exigit hospes,
Non tamen idcirco reñciendus erit.
Integer est uitamq; gerit sine crimine puram,
Quaq; potest doctis parte placere placet.
Iamq; diu prudens Helyconis amabile numen
Cum Musis summa sedulitate, colit.
Nam graias quamuis artes, didicitq; latinas,
Nil minus Hebræo nouit & ore loqui.
Huc igitur Schrōtere ueni, uenit hesperus, hospes
Ad tua si pateris uota paratus erit.*

Optima

Optima paruimus socio gratumq; monenti,

Ad stabulum duci pingue iubetur equus.

Hospes equi motus strepitu, citus aduolat & me

Omnibus saluum gaudet adesse bonis.

Inquit & o quoties uotis, precibusq; petiui,

Vt posses animo notior esse meo.

Lux mihi candidulis signabitur ista lapillis,

Quæ te sub nostros duxit amica lares.

Vxor ad hæc læti plausus imitata mariti,

Hospitis optati me iubet esse loco :

Hinc mensis fessi discumbimus arte paratis,

Ad partes uenient uina dapesq; suas.

Multaq; de rebus uulgaribus inter edendum

Materiaq; placet de grauiore loqui.

Hospes facundo dum plurima disserit ore,

Miscet amabilibus seria dicta iocis.

Sic & ait, iuuenes quoniam cognoscere uultis,

Inuenti quæ sit causa & origo salis.

Iam præbete meis patulas sermonibus aures,

Quod loquar historiæ non liber istud habet.

Ista Boleslaus cum Sarmata regna teneret,

Nomina qui sancti casta pudoris habet.

Cuinq; pharetrati fulgente Cupidinis arcu

Læsus erat, gnydiæ consilioq; Deæ.

Consortemq; petens thalami, quæ ferret amanti

Gaudia legitimi non abigenda thori.

Magnanimum Regni pius aduocat ille Senatum,

Iussa legunt proceres, conueniuntq; Duce.

C Vt ue

Rex Bo-

leslaus pu-

dicus.

Vt uenere, thoro Rex talibus orsus ab alto,
Quæ sit conuentus discite causa, Patres,
Cœlica sanctorum quoties mysteria rerum
Et lego munifici certa statuta Dei.
(Nam iussis parere Dei delector, & illa
Donec in hoc fuerit corpore uita sequar)

Grata quod est uideo superis coniunctio uitæ,
Iuraq; certa Deus quod uelit esse thori.
Auctior ut fiat uasti generatio mundi,
Orbis in omne uagi quæ dominetur opus.
Et ne sectemur uetiti commertia lecti,
Quæ fugit auspiciis pronuba Iuno suis.

Ergo consortem thalami sociamq; pudici
Expeto, sint uoti dextera fata mei.
Mittitur ad Belum subito legatio Regem,
Imperij dominum, Pannonis ora, tui.
Poscit & illius præstantem Sarmata natam,
Exemplum ueræ quæ pietatis erat.

*Belo Rex
Vngarie.*
Kunigun-
dis despo-
detur Bo-
leflao.

Annuit ipse parens, Regi despontet & illam,
Illa sui sequitur iufsa uerenda Patris.
Cum uero patriis ad nos secessit ab oris,
Liquit & optati regna paterna soli.

Historia
Kunigun-
dis.
Res ait est iucunda quidem nec inutilis aurum,
Albaq; sub nostris orta metalla plagis.
Non tamen hæc cuiuis fatum lachrymabile donat,
Inq; casa raro pauperis esse solent.

Inquit

Inquit & ô talem mihi da pater optime dotem,
Conueniens Iro , que sit & apta Mydg.
Si tibi concedunt talem pia numina dotem,
Accipe, nil tibi mens nostra negabit, ait.
Protinus ad patrias proficiscitur illa salinas,
Gemmaq; qua digitos exuit , ima petit.
Inde Polonorum Kunigundis ut inclyta Regi
Iuncta,fauore ducem demeruitq; pari,
Nescio quo causa uisendi tempore uenit,
Hos ubi nostra modo tecta uidentur agros;
Iussit & has subito terras incindere ferro.
O quam foelici res ea coepta die .
Annulus, in patrias quem miserat illa fodinas]
Cernitur,& puri copia plena salis.
Inde sal inuentum regno memoratur in isto,
Reginam meritis hucq; tulisse suis.
Hæc est incerti potior sententia uulgi,
Sed caret ista sua, fabula ficta , fide.
Huc uenisse puto Kunigundis tempore , quosdam
Ingenii summa dexteritate uiros.
Qui cum uidissent aliis fortasse sub oris,
Qua ratione secent, inueniantq; salem.
Non sine consiliis hoc tentauere periti
Quodq; phryges superat fertilitate, solum.
Protinus, aggressi tantum, potiuntur habentq;
Optatis maius, sine carensq; bonum.
Hoc & adhuc foelix trecentis floret ab annis,
Regales quamuis effodiantur opes,

Annulus
Kunigundis.

Inuentio
Salinarum.

Cñ Floret

Floret & annosum diues florebit in æuum,

Sarmatiæ referens certa tributa duci.

Tria præ-
cipua offi-
cia salina
rum.

Sunt tria præterea præfectis munia nostris,

Quæ nos præcipuo ducimus esse loco.

Sanguine nobilium Buzynski natus auorum,
Clarum & ingenii nobilitate sui.

Hierony-
m9 Buzin
sky præ-
fect9 sali-
narum.

Qui certis magnum uirtutibus æquat Achillem,

Claraç qui propriæ nomina laudis habet.

Ille salinarum primus moderatur habenas,

Hunc & præfectum Zuppariumç uocant.

Huic est cura prior summarum tradita rerum,

Illiū inç humeris omne recumbit onus.

Illud & insomni studio, uigiliç labore

Officiū præstat, Rege iubente, iubens.

Johannes
Oçyeski
Cäcell. &
Camer.
Regni.

Nobilis hunc sequitur Regni Camerarius, ingens

Sarmatico meritis naestus in orbe decus.

Quem quasi custodem regni proceresç ducesç

Constituere, salis ne minuantur opes.

Stanisla9
Morsteyn
montium
magister.

Tertius est montes qui lustrat ubiqz magister,

Nomen ab officio conueniente ferens.

Nocte dieç uigil curans, ne quid ulla fodiñis

Adferat horrendi, uasta ruina, mali.

Sed paucos hunc ante dies immitia nostris

Fata pium terris eripuerè senem.

Quem salsi montes & quem fleuere salinæ,

Continuis & adhuc imbribus ora rigant

Erasmus
Morf. suc-
cedit pa-
tri

Sed senis iste locus nato concessus Erasco est,

Sæpius infirmo qui patre gessit onus.

His tri-

His trībus officijs quædam præstantia subsumit,

Quæ circa curas suntq; manentq; graues.

Præfectum grauium commissa potentia rerum

Aggrauat, innumeris sollicitatq; modis.

Propter id eximiq; sibi nobilitatis alumnū

Legit & huic proprias credidit ille uices.

Nomine Pyaskowki, claro de stemmate natum,

Quiq; decus generi contulit omne suo.

Hic quanta rerum multarum mole grauetur,

Quisquis ab officio computet ista suo.

Iungitur huic, certaç; locum ratione secundum

Nobilis Andræas Schadcouiensis, habet.

Hic acceptorum summam rationibus infert,

Quælibet & uigili sedulitate notat.

Et ne quem solito fraudet mercedis honore,

Continet in certis nomina cuncta libris:

Præterea pretium, quod quisq; labore meretur,

Inscribit tabulis peruigil ille suis.

Hæc est in nostris non ultima cura salinis,

Hæc grauat hunc clarum tēpus in omne uirū,

Attamen ille uacat, concessa per ocia, Musis,

Et sacra pierij pocula fontis amat.

Nubibus inde suum fama caput intulit altis,

Nobile Phœbæa nomen ab arte ferens,

Turba frequens cū nos docilis petit æmula Museo.

Hocq; cupit tota mente uidere solum.

Excipit & summo doctos complexus amore

Promouet, & uaria conditione placet.

Plura of
ficia.

Johannes
Pyaskow
sky Vice
superius.

Andreas
Schadco
niū. No
barius.

C iij Qui

*Stigirij
duo.*

Qui te cum nostras uenisse uidebit ad oras,
Signa tibi gratę plurima mentis erunt:
Sunt duo præterea, quibus est ita nomen adeptum
Ad loca quod crebro scandere falsa solent.
Descendunt, quocies roseis aurora capillis
Aurea formoso semouet astra die.
Ad partes tunc quemq; suas uia cognita dicit,
Imperium certis disposuere notis.
Vtq; laborantes, ueluti iussere, laborent,
Interdum blandè, uerberibusq; monent.
Et curant superas ut sal reddatur in auras,
Ictibus excisum quod iacet assiduis.
Quorum Casparus primum sortitus honorem
Inclyta Coschuitię gloria gentis, habet,
Alter & egregiis, clarisq; parentibus ortus,
Dicit ab eximiis nobile nomen auis.
Hinc est Ianitio, quod ponderat omnia nomen,
Omnibus officium non minus hisce gerens.
Omnem namq; salem trutinis examinat æquis,
Et memor expensi cogitur esse salis.
Vir pietate potens, morum grauitate uerendus,
Et colit adductas ex Helycone Deas.
Egit in Italia multis studiosus ab annis,
Nactus & est magnum cognitione decus:
In Suppis uero Grabowski domestica curans,
Dispensatoris nobile præstat opus.
Carpimus interea genialis fercula coenę,
Hospite tam gratis ora mouente sonis.

*Casparus
Coswyez
Silesius.*

*Johannes
Gutowski*

*Johannes
Janitius
pōderator*

*Andreas
Grabow-
ski dispe-
sator.*

Letaq;

Lætaçp iucundis iubet interponere mensis
Gaudia, festiuos ore manuqz modos.
Sed, mihi de uestris mens est audire salinis
Inquam, plura uelis explicuisse precor.
Nil minus altisono tollemus brachia plausu,
Sumpturi facilis dulcia uina manu.
Ad nostras trino descenditur ore Fodinas
Sub terrasçp tribus faucibus itur, ait.
Nomen habet Regis sacro iunctissima templo,
Que primum regno protulit alma salem.
Altera Seraphij titulum sortitur, habetçp
Hoc que præcipuas tempore præbet opes.
Illam Seraphius Clariç celeberrimus artis
Secretum studii cum sequeretur iter,
Sumptibus inuenit propriis, magnoçp labore,
Sic uoluit Regi perplacuisse suo.
Tertia magnanimi meritis laudata Boneri,
Inuentoris habet nomina clara sui.
Ille Bonerus erat ad murmur amabile Rheni
Natus & hunc tulerat Teutonis ora uirum,
Quale sed hic fuerit lumençp decusçp Polonis,
Intulit & nostris commoda quanta plagis:
Id tremuli nouere senes, nouitçp iuuentus,
Sarmaticæ matres, Sarmaticæçp nurus.
Ipse licet uatum laus immortalis Homerus.
Viuat & aonia nobilis arte Maro,
Nescio quis tantæ præstantia pondera molis
Audeat ingenio supposuisse suo,

Tres pu-
tei ad def
censum.

Mons Re
gus.

Mons
Seraph.

Mons Bo
nericus.

Iohannes
Bonerus.

Vt uelit

Vt uelit illius clarissima facta Boneri

Inter Apollineis astra referre notis.

Puteus a= Hic & aquæ puteum montis fœcere magistri,
quarum. Tollitur ad superas hinc salis unda plagas.

Sal cocti- Quæ cum ferratis fuerit bene cocta patellis,
lis ex a= Dat purum nobis utilis illa salem.

qua inf= Tamq; fauore potens superum natura fodinis
riore. Est data, perpetuis si premerentur aquis

Non tamen inferrent nostris incommoda rebus,
Vnda daret grati plurima plausta salis.

Huius & est muriæ prædiues copia salsa,

Nunquam sub nostris absoluenda casis.

Illaq; cum gelidas est utribus acta sub auras,
Natiui tantum nempe caloris habet.

Aqua ex= Vt cum frigoribus concrescant omnia strictis,
tracta no= Sentiat arctoum non tamen illa gelu.

Dælior a= Nec mersum patitur galling aut anseris ouum,
quis uul= Quod forsitan reliquis densior esse solet.

garibus. Salsaq; comportant quidam ramenta ministri,
Fulua quibus numero cedit arena maris.

Sal cocti- Post soluuntur aquis uulgaribus illa, supernis
lis ex ra= Cum fuerint torto reddita fune locis.

mentis. E quibus efficiunt nostri sal nobile lymphis,
Infusas labris cum super igne coquunt.

Iustus Lu= Hasq; casas æquis Decius moderatur habenis,
donic9 De= Et subit excocti munia certa salis.

ciius salis cocti præ= Fudit ut has hospes syncero pectore uoces
fictus. Hæc ait est nostri summa caputq; status.

Interea

Interea Clarię praeclaros artis alumnos
Optabam studiis conciliare meis.
Istaq; per puerum generoso carmina misi
Andreg, libros qui rationis habet.
Docte nouenarum decus immortale sororum
Andrea, Lycio non abigende Deo.
Cum tua clara mihi que tendit ad ardua uirtus,
Et placeat, uera cum pietate, fides.
Raraq; naturę bonitas, moresq; uenusti,
Et quod Apollinea pectus ab arte nitet.
Inq; tui ducant, ferrum ceu magnes, amorem,
Cur te non stabili semper amore colam?
Semper amore colam te uir celeberrime, semper
Ad partes ueniet mens mea prompta suas.
Dignus es at quamuis melioris carmine uatis,
Et tua sunt clario nomina digna stylo.
Attamen ingenium, studiumq; probabis Adami,
Cum mea te memori Pieris ore canet.
Pectore me tantum iam complectaris amico,
Et meus officii munere crescat amor.
Candida sic faueant uultu tibi fata sereno,
Inq; tuos ueniat nil nisi dulce lares.
Cras & ubi lucem, cœlo fugientibus astris,
Tithoni roseis proferet uxor equis.
Cum fueris curis turbaq; remotus ab omni,
Sint mihi colloquii tempora pauca tuis.
Aoniq; postquam cultor celeberrimus artis
Hæc legit digitis scripta notata meis.

Andrea,
Schad.
notario

D Dixit,

Dixit, honoratos non ultimus inter amicos
Hic Schröterus erit tempus in omne mihi.
Illiū & quāuis ratione leuabo Camœnas,
Vt uideat Musis me bene uelle suis.
Meq̄ uidere uirum nox impedit atra uolentem,
Et graue curarum, s̄æpe quod instat, onus.
Nil minus ut tractet me molliter hospes Adamum
Præbibat & fesso pocula multa, iubet.
Noctis & ut quartam læti transegimus horam,
Mollibus intulimus membra leuanda thoris.
Mane salutabam clarum uirtutis alumnū,
Cui dederam Musę scripta tenella meę.
Protinus optato qui me dignatus amore,
Pectore suscepsum candiore fouet.
Quantaq̄ præstiterit nostris benefacta Camœnīs,
Non capit exiguis nec breuis ista liber.
Cum uero lautē caperemus prandia mensę,
A dominis punctum protinus omne tuli.
Suauiter & spatium traduximus omne diei,
Quisq̄ dedit faciles ad mea uota manus.
Tunc ego me dixi præfectis ordine claris
Velle salinarum mane uidere situm.
Postera lux oritur, tepidis sol clarus ab undis
Formosum nitido rettulit orbe diem.
Coschuitius nostre non ultima gloria gentis,
Ad puteum famulo me properante uocat
Hinc ad Seraphii cum ueni concava montis
Ora, precor claro dextera fata uiro.

Ligneæ

Machina
extractio-
ria.

Ligneæ præualido circumdata machina ferro

Quattuor intrepidis acta mouetur equis.

Illi prægrandis robustaq; restis adhaeret,

Omnia quæ superis extrahit apta plagi.

Posthac montanis induiti uestibus, imus

Huc ubi nigra uagis faucibus ora patent.

Illic turba stetit trepido concussa tremore,

Ima timens tremulos ad loca ferre pedes.

Incensis illi stipulis & stramine iustrant,

Quam sit ad infernum fossa profunda situm.

Amoui nebulas animo, dubiumq; timorem,

Mens tamen hæc pauidi plena timoris erat.

Ne tamen hæc animus meus intentata relinquat.

Optabam placidos ad mea uota Deos,

Prendimus inde manu sellas è subere textas,

Ad funem grandem quisquis & arte ligat.

Coniungunt binos iterumq; iterumq; sedentes,

Sic semel innumeri pallida regna petunt.

Vsibus assueti rutilantem lampada gestant,

Et ne lædantur, cum pede quisq; cauet.

Dum nos per puteum proni demittimur altum,

Pars canit, at docte non cecinere Dec.

Inquit & Euterpe, non res Schrōtere uidetur

Gratior s' in uiridi plectra mouere loco.

Vt tetigere solum primi, se quilibet apte

Explicat, ut nobis possit & esse locus.

Terricolæ circum fauces stant undiq; fratres,

Indusis cincti, lampada quisq; gerens.

Indusum
montanum.

Incenso
stramie ti
midis ostē
ditur alti-
eudo.

Modus de
scendendi

Fosforum
habitus.

Lampas,
indusum.

Dñ Grandi-

pera. Grandibus & peris uelati membra, lueernis
In quibus apta ferunt pinguia sœua boum.
varij mec- Protinus amphraætus uarii, uariiçꝝ meatus,
atus sali- Ostendunt miras significantçꝝ uias.
narium. Non ego tot curuis ambagibus atria Cretæ
Dædaleas credo composuisse manus.
Hic licet Ægides comitantia fila sequatur,
Et faciat tutas has Ariadna uias,
Non nisi forsan eat fido comitatus Achate,
Illæsum poterit ferre referre caput.
Dumqꝝ ita per totos salsos erramus hiatus,
Longius & cupidi continuamus iter.
camere. Venimus ad latas cameras (sic Sarmata dicit)
(ut uocâ- Que spatio superant festa theatra suo.
tur)
columnæ. Que uelut excelsis firmantur templa columnis,
salse. Neue ruant solidō de sale fulcra premunt.
Fulera li- Quædam lignorum struibus loca fulta tenentur,
gne. Sal facit ut pylios stent, maneantçꝝ dies.
volutio bancorū. Grandes uoluebant ad fauces undiqꝝ massas,
bancorū. Quas bancos nostra dicere uoce solent.
modus se- Ille latus cuneis findit, ferroçꝝ rigenti,
candi. Hicçꝝ secat glebas sub pede sæpe graues.
Ille ferit stando, iacet hic, sedet ille supinus,
Et quo quisqꝝ potest aptius, istud agit.
Præterea multi sua nudi membra laborant,
Nocte dieçꝝ frequens quilibet urget opus.
Non illic discrimin habet nox atra, diesçꝝ
Æternis premitur noctibus iste locus.

His

His igitur merces persoluitur æqua laborum,
Sic non, pro spatio temporis, æra ferunt,
Turbaq; fossorum cum magnas sedula massas
Cómouer, omne tonat fulminis instar opus.
Prætereà montes destillant undiq; guttas,
Non tamen hæc aliquid adferet unda mali.
Illa sed in puteum deducta canalibus altum,
Tollitur ad nostras, utribus hausta, casas.
Paruaq; conuerrunt teneri segmenta ministri,
Illaq; carpentis ipsa sub ora trahunt.
His igitur multas dum montibus erro per horas,
Ulterius fessi uix potuere pedes.
Dumq; salis uideo tam puros undiq; montes,
Fulua quibus cedit diuitis unda Tagi,
Cernitur inferius nobis immane barathrum,
Illud & à festo nomina Solis habet,
Quis tantum molitur opus? prius ipse putabam
Tartara nos medio posse uidere die.
Istud at ut uidi, uidi nigra Tartara Ditis,
Moxq; dedi timidas corde tremente notas.
Vixq; mihi uisa est ibi que rota lignea stabat,
Quia salis humana frusta leuantur ope.
Hic que bis seni mortales munia præstant,
Illa supra quattuor perficiuntur equis.
Hæc ego cum uidi, satis est potuisse uidere
Dico, iuuent alios ista theatra uiros.
Ad putei uero cum uenimus ora patentis,
Languebant tarda corpora nostra mora.

D ij Non

Merces p
labore.

Canales.

Segmenta
parua.

Altius bda
rathrum.
Nyedzgå
tek.

Inferior
extractio
via machi
na

*Signa uo
Lennū exi
re.*

Non patet ex imo Solis lux alma, superni
Nec possunt nostros excipere aure sonos.
Ictibus ingentes strepitus sonitusq; mouemus,
Pulsantes ferro robora querna graui.
Quamprimum pedibus nostrum sensere tumultū,
Demittunt restem, nosq; paramus iter.
Penſilibus uero sellis, ut reddimur auris,
Clamo, salinarum ritè ualete lares.
Vos & Apollinea dignabor arundine, saluus
Quod nunc optatis perfruor ipſe locis.
Vos igitur sacro Libetrides ordine Musę,
Cum uestrum uiuat, nec moriatur opus.
Vidistis regni claras, celebresq; salinas,
Splendida que superant diuitis æra Mydg.
*Saline Bo
ehnū. Sa
line Rus
sia.*
Bochna licet solidas, & Russia culta Fodinas
Vtraq; Sarmatico sub duce diuca, habet.
Has precor aeternis faciles mandate libellis,
Schröterum qui me forsan amabit erit.

F I N I S.

